

Lutherrózsza

A Tatai Evangélikus Egyházközség hírllevele, amely az információáramlást és a lelkesítést kívánja segíteni. Alapítva Urunk 1992. esztendejének adventjében. Kapják a gyülekezet tagjai, Tata vonzáskörzetének evangélikussága és az érdeklődők. Megjelenés: minden hónap első vasárnapján. Kiadó/Szerkesztő: **Franko Mátys** tatai evangélikus lelkész TEL/FAX: **34-588-065** Drótpostacím: **frankom962@gmail.com** Virtuális újságunk elérhetősége: **http://tata.lutheran.hu**

Az ÚR 2018-ik esztendejét írjuk – ha hihetünk az időszámításunknak, ebben a lassan mindent megkérdőjelező információs korban. Sokan sok furcsaságot várnak ettől az évtől és nem kevesek azoknak a száma, akik, ha nem is mindennek a végét, de legalább kezdődő világvéget jósolna(á)k erre az esztendőre...(is). Tény, hogy a változások izgalmában/lázában mindig akadnak bőven, akik realitásérzéke – hosszabb-rövidebb időre – megbicsaklik. Politikában az ingerküszöbünk magasabb, egyház-politikában messze alacsonyabb. Így vagyunk elnézőbbek a politikusokkal szemben, mert tőlük a megoldásokat várjuk – ami mindig igen komplex, s olykor nem is találják meg elsőre –, s vagyunk szigorúbbak az egyházi vezetők megnyilvánulásaiival kapcsolatban, hiszen tőlük az etikai iránymutatást, s a krisztusi tanítás tisztaságának megőrzését várjuk.

„Aki nem változik az idővel, az idővel mindenről lemarad“

Megszoktuk, hogy hírzuhatagban élünk, mégis olykor felszisszenünk egy-egy hír hallatán, mert számunkra nagyon fontos területet érint. Még le sem csengett bennünk reakciónk, alig gondolkodtunk el rajta, már kapjuk a következő „hírcsomagot“ hiszen mindenről – általában a borszalmakról –, szinte néhány percen belül az egész világon tudomást szereznek az emberek, s még hírügynökség se kell hozzá, hiszen van itt *Twitter* és *Facebook* és sok egyéb más online-hírforrás... Azzal, hogy az elmúlt negyedszázadban beléptünk a digitális korszakba, s az eladdig mestersé-

gesen fenntartott határokat, szögesdrótkat áttörte az internet-hozta információszabadság, és ha ehhez hozzávesszük azt a „fejlődést“, hogy eszünk/szívünk szép lassan az okostelefonokba zsugorodik bele, akkor kijelenthetjük: *alapvetően megváltozott a viszonyunk a világhoz, az emberekhez, másképpen értelmezzük a szabadságot és másképpen érzékeljük az időt is, és ezzel együtt a hitünk megélésének formái is változtak, változnak.*

Minden változik

De a tartalom nem! Ez pedig nem a dogmatikai keretbe foglalt igazság, hanem maga az Isten. A felfoghatatlan, a láthatatlan, a Mindenható-Örökkévaló, a gondolatainkat titokzatosan átszövő, a szívünkben-lelkünkben Élő...

Isten utáni vágyakozásunk sem változik, mert ma is kívánjuk a szépet, a jót, az emelést, s nemcsak a harmóniát munkálát, de szívünk mélyén – a kor előrehaladtával, tapasztalásaink gyarapodásával – a halálán túlmutatót is!

Még valami nem változik, s ez kiváló eszköz az Isten kezében arra, hogy reménységünket az „odaát“ munkálja: *a néhány-évtizedes testbe-zártságunk!* Testünk lassú, de biztos kopása – bizonyos kor felett hogy tudunk örülni a tünetmentes napoknak(!) – és lelkünk öregedni-nem-akarása közötti növekvő feszültség egyre inkább rávilágít minket törekeny teremtményi voltunkra és Isten nagyságára, s hogy értékrendünk alapját Istenhez való viszonyunk adja. Bizony idővel értjük csak meg, hogy „a bölcsesség kezdete az Úrnak félelme“

BIBLIAÓRA
azok számára, akik szeretnék
alaposabban megismerni a keresztény
tanítás alapigazságait
Mindenható Örökkévaló
NiQA
Mindenható Akadémia

Minden február 1.

Isten – ember – idő

Isten legnagyobb ajándéka az idő. Mi a különbség a kairosz és kronosz között? A Mindenható Isten, a mindenség URA – mint a tér, az anyag és az idő Ura. A Szentírás időszemlélete.

február 8.

„Én vagyok az alfa és az ómega“

A teremtettség, mint Isten órája. Krisztológia és apokaliptika. Üdvterv és annak beteljesülése. Az idő, mint Isten hathatós eszköze a történelemben.

Balón!

február 15.

„Az én időm, mint a szép nyár, menten eljár...“

A nekem rendelt idő. Generációk, mint porszemek az Isten homokórájában. Egység és kétség és a generációs felelősség.

február 22.

Jó idő és rossz idő – az ideális, a rendelt és a kegyelmi idő

„Mindennek rendelt ideje van.“ Isten és az időzítés. A sors, mint életünk 'sorvezetője'.

Közelgő (egyházi) választások

„Hat évenként általános tisztújítást kell tartani, melynek során – az egyházközség nemlelkései tisztviselőinek és az egyházközségi presbitérium tagjainak választásával kezdve – újra kell választani az egyházkormányzati szintek közgyűléseinek küldötteit, képviselőtestületeit, presbitériumait és – a püspökök kivételével – tisztviselőit, az egyházi bíróság és a zsinat tagjait. Minden egyházközségi tag, aki az egyházi törvényekben megfogalmazott feltételeknek megfelel, jogosult a Magyarországi Evangélikus Egyház közéletében és kormányzásában részt venni. Az egyházközség tagja az az egyháztag, aki annak gyűlekezeti életében és fenntartásában lelki, szellemi és anyagi erejéhez képest részt vesz és általában az egyházközség területén lakik. Egyházi tisztségre az olyan feddhetetlen életű, egyházához hűséges egyházközségi tag választható, aki a Magyarországi Evangélikus Egyház jogszabályaiban meghatározott feltételeknek megfelel.“

Részletek – Egyházunk Törvénykönyvéből

Rövid-hírek

December 14-én gyülekezetünk adott otthon havonkénti lelkesítő munkaközösségi (LMK) alkalmunknak. Köszönjük a lebonyolításban szolgáló testvéreknek, kiemelten **Hérics Balázs** és **Szélesné Szabó Teodóra** testvéreinknek, akik a finom ebédet főzték/tálalták.

December 17-én délután megtartottuk szokásos adventi egyházzenei éhítatunkat. Köszönet kántorunknak az összeállításáért, köszönet szolgáló zenészeinknek, s a szeretetvendégség lebonyolításában résztvevőknek!

Gyülekezésben a gyülekezet... (1.)

Gyülekezésben a gyülekezet... (2.)

Dr. Gombos Erzsébet fuvola, Franko Dóra hegedű, ének, Franko Máttyás Krisztián fuvola, hegedű, Dr. Nagy Erzsébet orgona, Franko Betta cselló, ének, Nemeskéri Csaba gitár

Gyermekek karácsonyi műsora. Köszönjük a felkészítő **Széles Anikó** és a zenei közreműködő **Sziklai Ágnes** testvéreinknek!

Karácsony másnapján gyülekezetünkben **Kézdi Flóra** és **Kézdi Ádám** testvéreink a kereszttség szentségének felvételét kérték. A szolgálattevő **Vancsai József** Győr-Nádorváros-ban szolgáló lelkésztestvérem volt.

Karácsony-másnapi keresztelői vendégszolgálat után, kistemplomunk előtt – a családtagokkal.

Fenyő-fából fény-fát készítő/díszítő lelkes csapata... Köszönjük a díszítésre szánt idejét a Testvéreknek! A karácsonyfa-állítás örömteli pillanatai után azonban egyszer elérkezik a fa „kitessekelésének” ideje is: Köszönjük a **Csizmázia-házaspárnak** ebbéli szolgálatát is!

Szenteste

Január 7-iki istentiszteletünk keretében **Németh Réka** Zoé kistestvérünk, **Németh Attila** (ev.) és **Gencsi Beáta** (r.kat.) gyermeke a kereszttség szentségében részesült. Isten óvó, megtartó kegyelme kíséri a gyermeket és szüleit!

Január 22-26. között római katolikus és református testvéreinkkel együtt **ökumenikus imahetet** tartottunk. Az alkalmakat szeretetvendégség zárta. Segítő szolgálatokat köszönjük!

Nyitó-istentisztelet – reformátusoknál.

Szerdai istentisztelet – nálunk.

Csütörtökön táblaavatással (az egykor Bajon élt reformátusok emlékére) egybekötött ökumenikus (r.kat./ref.ev.) istentiszteletet tartottunk a baji **Assisi szent Ferenc** templomban.

Az egyetemes imahét záróistentisztelete a tatabányai Szent Kereszt Plébánia-templomban –

Havassy Bálint atya (liturgus) vezetésével.

Negyvennapos karakter-próba?

A böjtről – böjtben

Általában azt képzeljük, böjtölni annyit jelent, hogy nem eszünk húst, hanem csak növényi eledelt. A Biblia szerint a böjt több ennél, nem pusztán divatos önsanyargatás a karcsúság kedvéért, hanem lelkünk rendbetételére szolgál. Az alábbiakban a böjt eredetéről, az egyházi esztendőben betöltött szerepéről olvashatunk.

Manapság divat böjtölni, pontosítsunk: *fogyókúrázni*. Sajnos a böjt klasszikus jelentéstartalmának elmaszatosolását fokozza még az is, hogy „méregtelenítés”-t hangsúlyoznak, ami téves, hiszen a szervezetünk nemcsak böjtben „tisztít”, szünet nélkül ezt teszi. (A böjtöléssel inkább csak segítjük a méregtelenítési folyamatot ill. szerveinknek lehetőséget adunk, hogy egészséves túlterheltségük után „pihenjenek egy kicsit”, s újra harmóniába kerülhessenek egymással.)

Alapvető félreértés a böjttel kapcsolatban, hogy az testi-, jöllehet pontosan az ellenkezőjéről van szó, a böjt mindig is lelki (azaz vallási!) indíttatású. *S mivel valóságos cselekedet, ezért nem egyéni, hanem közösségi aktus!* Ha valaki nem közösségben böjtöl, s nem azzal az indítjával böjtjét, hogy közelebb kerüljön Teremtőjéhez, akkor nagy valószínűséggel böjtje hamar kalóriaharccá silányul, s elbukik. Régen mindenki tudta, hogy nem magáért, hanem az ÚRért böjtöl... Ennek jutalma, hogy a lélek felszabadul, és egy „magasabb rendű” tisztább, átláthatóbb állapotba kerül.

A keresztény böjt eredete

A nagyböjt (latinul Quadragesima) a keresztény közösségekben a Húsvét előtti negyven napos előkészületi, bűnbánati időszak, amikor is a nagy dolgok (nagyhét!) megértésére, befogadására fel kell készülni. A böjti időszakban ugyanis *a lelki felkészülésen van a hangsúly* – Krisztus URunk is negyven napig böjtölt a pusztában. A negyvennapos böjt a 4. századra vált általánossá, s a 7. században alakult ki a szerdai kezdőnap.

Húsvét előkészítő időszaka a hamvaszószerdától nagyszombatig tartó negyven-

napos böjti idő. (A böjti időszak valójában 46 nap hosszú, mivel minden vasárnap örömnappal – a feltámadás emléknappal – ezen a keresztény ember nem böjtöl, így az nem tartozik a böjtbe).

Hamvaszószerdán – a katolikus egyházban – szentelt hamuból (mely az előző évi virágvasárnap barkáinak a hamvai) keresztet rajzolnak a hívők homlokára, az alábbi mondatok egyikével: „*Ember, emlékezz rá, hogy porból vagy és porrá leszel*”, illetve „*Térjete meg és higgyetek az evangéliumnak!*” A böjt lényege tehát a lelki felkészülés a kereszténység legfontosabb ünnepére, Jézus Krisztus feltámadásának „emléknappjára”. Ez az időszak a megtérés és a gyógyulás (gyónás/bűnbánat) ideje az egyházban, a böjt megtérésre hívó jellege és a keresztség lényege ugyanis összekapcsolódik! *Luther Márton* talán akkor írta le legszebben a megtérést, amikor a keresztséghez való visszatérésnek nevezte. *A keresztségben kapott isteni kegyelem ugyanis mindvégig áll.* Az Atya ígérete örök. Tárt karokkal várja megtérő, bűnbánó gyermekét, mint az ismert újszövetségi történetben a tékozló fiút az édesapja (Lk 15 11-32)! A keresztény böjthöz is eredetileg hozzátartozik az aszkézis, az önmegtartóztatás, hiszen a testi böjt alkalmas eszköz az önfegyelmzésre, lelki koncentrációra.

A nagyböjt kezdetét megelőző háromhetes időszak a *böjtelő*, vasárnapjainak neve (húsvétól számított hozzávetőleges távolságukról): *hetvened, hatvanad és ötvened vasárnap*. A nagyböjti idősakra eső vasárnapok a bevezető zsoltárversek első szavaiból kapták (latin) nevüket:

1. *Invocavit* („Hozzám kiált...”)
2. *Reminiscere* („Emlékezzél...”)
3. *Oculi* („Szemeim...”)
4. *Laetare* („Örvendezz...”)
5. *Judica* („Ítéld meg...”)
6. *Palmarum* („Pálmák...” – virágvasárnap)

Ma a különféle keresztény felekezetek változó szigorral tartanak böjtöt, de leginkább csak részleges böjtöt, vagyis egyfajta diétát; például tartózkodnak húsk és tejtermékek fogyasztásától, illetve naponta csak egyetlen alkalommal étkeznek.

A szigorú nagyböjt általában már nem szokás, a protestáns egyházaknál pedig a külső szabályok háttérbe húzódnak, nincs „előírt” nagyböjt, ez az időszak a lelki felkészülésről szól. Így nekünk evangélikusoknak a böjt nem az étkezési előírásokat, hanem a megtisztulást, a bűnbánatot, az Istenhez fordulást jelenti.

Mértékletesség a böjtben is

Fontos, hogy böjtben is megőrizzük szabadságunkat, nehogy – mint a túlfeszített íj – „elpattanjunk”, s végül a fizikai, anyagi dolgok uralják akaratomkat.

Tény, hogy a böjthöz kell akaraterő is, de a kiegyensúlyozottsághoz, a higgadsághoz, a lelki békéhez az alap az Isten adja! Ha Isten jelenléte „gyenge” a böjtünkben, akkor a megszokott dolgok hiánya nagyon megviseli az embert.

Böjtölni nem csak nagyböjtben lehet. Szoktunk böjtölni szenvedésben, megbántásban és megbántottságban, azért, hogy jóvátehezzünk elrontott dolgokat. Evangélikusként is gyakorolhatjuk a lemondást, az önfegyelmzés, önmegtartóztatást, de sokkal inkább a hitben járást, a hitvallást, az örömet, a békességet kell megtennünk „vezérelvnek, hogy” „ne nyugtalankodjék a ti szívetek”.

Mert a böjtnek nem rólunk kell szólnia, hanem az ünnepi készülődésről, az ünnep Uráról.

fm

Torkos csütörtök?

„Na, így azért ne!”

A keresztény világban a „torkos csütörtök” a *farsangi főszezon*, a *karnevál* első napja, a hamvaszószerda előtti héten zajlott le. A közelgő böjt előtt ezen a napon bőségesen fogyasztottak zsírban gazdag, a farsangi időszakhoz kötődő ételeket. Az ezt követő pénteki napon aztán Jézus halálának emlékére böjtösen étkeztek, szombattól kezdve azonban egészen hétfő éjjelig, kedd reggelig tarthatták a mulatságokat. Az utolsó három nap volt a farsang „farka”/vége. Kedden (húshagyó kedd!) este már nem volt különösebb ünneplés és ekkor elfogyasztották a háznál lévő utolsó húsesteleket is.

A 20. század második felében hazánkban történt politikai változások módosították a farsangi szokásokat is: *nem vették figyelembe, sőt egyenesen fittyet hánytak a böjti hagyományokra!* A nagyböjti napokra munkahelyi és iskolai összejöveteleket, bálakat/bulikakat, bőséges étkezéssel járó rendezvényeket szerveztek!

A rendszerváltást követően még másfél évtizedig nem emlegették a torkos csütörtököt, mígnem a *Magyar Turizmus Zrt.* kezdeményezésére(?), 2006-tól egyfajta vendéglői reklámfogásként újjáélesztették a hagyományát.

Fontos tehát: *Torkos csütörtök eredeti napja ugyan a hamvaszószerda előtti(!) csütörtök, de Magyarországon mégis a hamvaszószerda utáni csütörtökre helyezve élesztették újjá! Véletlenül?*

Ez azért elgondolkodtató...

A "pap sem prédikál kétszer" –, de ezen az ünnepi istentiszteleten mégis két prédikációt hallhatott a tatai gyülekezet. Ehhez a liturgiai alapot nemcsak egy szép, de különleges alkalom adta – egy felnőtt testvérpár (ikrek) vették fel a keresztség szentségét, melynek kiszolgáltatását **Vancsai József** lelkésztestvérem végzte el karácsony ünnepének másnapján. Ezután ültünk le a templompadokba, hogy kicsit beszélgessünk javarészt – miről másról? –, mint egyházi dolgokról.

Nemcsak egy keresztelés okán...

Keresem a szavakat, hogyan is kezdjem el, hiszen tatai vagy, innen indultál a Teológiára, s régóta bakonyszombathelyi is, de valójában már az se, mert püspökünk székhelyének városában szolgálsz már... Akkor hogyan is van ez?

Igen, Tatán nőttem fel, ez a gyülekezet volt az indító közösségem, én itt betlehemeztem, itt mondtam verset, itt konfirmálkodtam *Dr. Nagy Istvánnál*, ide jártam ifjúsági órákra, majd innen kerültem be az Egyházmegye ifi életébe, táboraiba, s végül a Teológiára. Így sokat jelent nekem a tatai gyülekezet, az egykori Imaház, mely mára Kistemplommá nemesült, még akkor is, ha az elmúlt majd két évtizedben szinte csak az LMK-ülések (Lelkeszi Munka Közösség) alkalmával voltam itt. 2000-től szolgáltam *Bakonyszombathelyen*, s a hozzá tartozó településeken (*Hánta, Ászár, Kisbér, Bakonybánk*). Szép időszak volt, attól függetlenül, hogy ez így öt istentiszteleti helyet foglal magába, s ehhez jöttek még a hittanórák. Kilenc település tartozik a gyülekezethez, s volt, amikor nyolcban(!) tanítottam...

Az elmúlt években aztán sok helyről megkerestek, 2017-ben öt gyülekezet is,

hogy nem szolgálnék-e náluk? Végül a győri (Nádorváros) hívásnak engedtünk, de nem volt egyszerű. Mint minden döntéshozatal ez is többletnevezős volt.

Amikor az ember nagy változást él meg, akkor átértékeli életének adott szakaszát és tanulságokat is megfogalmaz magában. Volt-e idő már átgondolni, mérlegelni a bakonyszombathelyi éveket?

Idővel bizonyosan erre is lesz időm. Tény, hogy Bakonyszombathely 1986-tól 2000-ig szinte egy átjáró-ház volt. Ha a szolgálattevőkre nézünk, akkor több mint tízen fordultak meg a szószékeken az alatt a 14 év alatt. Én pedig elhatároztam, hogy nem futok el a munka

elől, nem hagyom ott őket idejekorán, pedig lehetőség lett volna bőven. Ott lettem lelkésszé, ők pedig mindent nagy szeretettel fogadtak, és mindenben támogattak. Megtapasztalhattam azt a fajta kegyességet és parasztintelligenciát, ami lassan kihalóban van, és amiből én rengeteget épülhettem. Minden családot ismertem, ott állhattam mellettük örömeikben és bánatukban is. Talán ez vált nehezzé az elmúlt időben, hogy egy-egy temetés olyan volt, mintha rokonom ravatala mellett állnék.

Azt tudom, hogy feleségeddel, Kingával igen komoly karitatív munkát is végeztetek Bakonyszombathelyen és a szórvány-gyülekezetekben... Győztétek? Hogyan bírtátok?

A felségem számomra az Úristen óriási ajándéka, aki 22 éve valóban jóban-rosszban mellettem áll. Amellett, hogy három csodálatos gyermeket szült nekem, a szolgálatban is nagy segítség. Szociális munkásként dolgozott alapellátásban, jelenleg pedig szakellátásban. Amikor alapellátó központot vezetett Bakonyszombathelyen, talán az volt a csúcs, mármint nem a szakmai előmenetelében, hanem abban, ahogy gyülekezet és faluközösség össze tudott fogni

azokért, akik segítséget szorítottak. Ez pedig nem merült ki a nagyünnepi megajándékozásban, de a mindennapok megkönnyítését tűzte ki célul. Aztán a politika és így a Kistérségek, ha ezt el nem is fűjták, de megcsönkítették. Bírni egyébként bírtuk, amikor pedig nem, akkor pár napra elvonultunk Tardosra a házukba, és kiszellőztettük a fejünket. Az egésznek a nyitja, hogy szívesen végeztük mindezt, mert hivatásként kaptuk. Ezért vállaltam 11 éven keresztül az esperes-helyetteséget, valamint az LMK vezetését is. Nem a tisztségért, hanem szolgálatért.

Tizenhét évi szolgálat után, hadd kérdezzek a jövőről is! Mit érzel szükségesnek változtatni Egyházunk elkövetkezendő „500+”-ban, s mi az, amit feltétlenül meg kell tartanunk?

A következő években alapvető stratégiai váltásra van szükség véleményem szerint. A gyülekezeteket kell erősíteni, támogatni, ha kell, akkor anyagi forrásokkal is. Ennek célja pedig egy lehet, mégpedig az, hogy egyre több lelkészt lehessen alkalmazni. Itt nem összevonásokra van szükség, nem arra, amit én magam is csináltam, mert az legtöbbször csak tűzoltás. Mellém ember pedig csak anyagi okokból nem került. Az Egyház akkor gazdálkodik helyesen, ha az anyagi forrásait az evangélium terjesztésére használja. Ez pedig úgy lehetséges, ha igehirdetőket ad, s fizet meg a lehetőségei szerint. Lehetőség pedig van, csak a szükségtelent el kell tudni engedni. Amit pedig meg kell őrizni, az egyértelműen az a változatlan érték, és rend, miről a Szentírás tanúskodik. Érthetően kell hirdetni, de nem engedve belőle.

Befejezésként: Mi az, ami erőt ad Neked a szolgálat mindennapjaiban, s mivel biztatnád azokat a fiatalokat, akik lelkészi pályán képzelnek el jövőjüket?

Egyértelműen az Istenbe vetett hit ad erőt, tart meg a hivatásban. Más nehéz lenne mondani, mert lelkésznek lenni életforma is, nem lehet letenni mindent, amit hirdettünk a templomajtóban. Mivel biztatnák? Remélem, hogy van és lesz kit biztatni egyáltalán, mert feladat van rengeteg, s valóban várják még sokan az igehirdetőket. Tehát szükség van a jövő nemzedékére is, senki ne gondolja, hogy az Egyház egy süllyedő hajó, mert páratlan kincs bízott rá, amit más nem tud megadni.

Az Úr szőlőskertjében dolgozni valóban nem csak kiváltság, de egyben jutalom is. Isten gazdag áldása és mindannyiunk imádsága kísérjenek új szolgálati helyeden is! Köszönöm a beszélgetést!

Lelkészi jelentés – 2017

Kedves Testvéreim!

Különleges év áll mögöttünk, a lutheri Reformáció elindulásának 500. évfordulóját ünnepelhettük 2017-ben. Nemcsak emiatt kezdek bele az átlagosnál nehezebb szívvel e jelentés megírásába. Egyrészt szükségét érzem, hogy írásos le nyomtatásban is méltóképpen tiszteljük evangélikus őseink áldozatváltalása előtt – hiszen nélkülük nem lenne ma evangélikus gyülekezet Tatán –, másrészt nem szeretném, ha bármi is kimaradna a felsorolásomból.

Mindenek előtt sok-sok köszönet hangozzék el azok felé, akik munkájukkal, adományaikkal, tanácsaikkal, buzdításikkal segítettek minket, s lehetővé tették gyülekezeti életünk zavartalan működését, szolgálatunk folytonosságát.

Istentiszteletelnk

A 2016/17-es egyházi évben a MEE Püspöki Kara által előírtak szerint 66 teljes liturgiájú alkalmunk volt. Ezeket átlagban mintegy **45-50-en vettünk részt**, nagy ünnepeinken kb. **80-85-en** voltunk. A statisztikánk szerint ez kb. **5%-os csökkenést jelent**.

Gyülekezeti munkaágak

A Nikodémus Akadémia (Nika) ebben az évben ünnepelte fennállásának 15. születését – 2017. február 1-én kezdjük el a 32. szemeszterünket(!) –, mely alkalmakból 30-at tartottam (7-et Bajon a Községi Könyvtárban, melyek megszervezésében Héricsné Félix Szilva testvérünk volt nagy segítségemre). A Nika-alkalmak látogatottsága ebben az esztendőben is hullámozó volt, a megszokott érdeklődés (legalább 10-12 ember) olykor felére esett vissza.

Látogatások. A Testvérek látogatását ebben az esztendőben is inkább délelőtti órákban végeztem. Ahogyan korábban is kértem a Testvéreket, most is biztatok: **hújanak! Szeretettel megyek mindenhova** – előzetes időpont-egyeztetés alapján.

Hitoktatás – Konfirmáció. A Tatai Református Gimnáziumban 12 órában tartottam „hit-, és erkölcsstan”-t, (ez szeptembertől a 2017/18-as tanévben csoportösszevonás miatt csak 10 óra), ehhez jön még két délutáni interneten keresztüli ún. *online*-, és egy péntek-délutáni *offline* (azaz hagyományos!) konfirmációs előkészítő óra. Jelentem, hogy reménység szerint 2018. májusában 3 gyermek konfirmál majd.

A Tatai Ref. Gimnáziumban most szeptembertől kedd reggelként katolikus kollégáimmal felváltva reggeli áhítatokat is tartok, mintegy 350 tanulónak.

Gyülekezetünkben az Istentisztelettel párhuzamosan, kisgyermekek részére továbbra is rendszeres foglalkozást tartunk, melynek koordinátor-vezetője Széles Anikó. Hálásan köszönjük szolgálatát és az időnként őt helyettesítő Sziklainé Tíborné Kati fáradozását is.

Itt kell megjegyezmem, hogy kettőjük szervező munkájának eredménye, hogy idén nyáron is jól sikerült a gyülekezeti hittantáborunk. (Erről Széles Anikó átfogó szép cikkét olvashattuk a Lutherórázában.)

Kazuális szolgálatok

7 keresztelelési szolgálatom volt 2017-ben – ebből 1 felnőtt férfi és 2 nő, 1 kisfiú és 3 kislány – részesült a keresztség szentségében.

6 esküvői szolgálatot kértek tőlem, ebből 3 ún. „kitelepült” szolgálat volt (Pálma Rendezvényház / Szomódi Pajta).

7 temetése volt (4 férfi és 3 nő) volt. Idén konfirmáció nem volt.

Működés – adminisztráció

Presbiteri-, számvevőszéki üléseinket ebben az esztendőben is a kötelező számban megtartottuk. Az egyházfi-teendők elvégzését továbbra is önszerveződve és eredményesen végeztük, tavaly néha kisebb kommunikációs gondok akadtak – ebben az évben ilyen probléma nem volt, a vállalási listára feliratkozottak alapján mindenki tudta, hogy mikor mit (takarítás/virág) vállalt. Jelentem, hogy ebben az esztendőben is általában én nyírtam a füvet a templomkertben –, ami nem tatai sajátosság, hasonló nagyságú gyülekezetekben is a helyi lelkész – „hadra-fogható” fiatalabb testvérek híján – végzi el ezt a feladatot, de jól esett, hogy voltak alkalmi segítők, s ígéretet is kaptam, hogy lesz, aki átvállalja idővel ezt a feladatot.

Külön köszönöm itt is Szélesné Szabó Teodóra gyülekezeti pénztárosunk áldozatos, legidőigényesebb pontos munkáját, Németh László gondnok úr fűtési-, technikai kontrollját, önkénteseink templom-, s időszaki templomkert takarítását.

Gyülekezetünk felügyelője, Gröber Judit Ilona idén is buzgón részt vett az Országos Felügyelői Találkozókon, egyházmegyei alkalmakon; presbiteri üléseinket, aktuális feladatainkat (külföldi munkája miatt) most is őhozza igazítottuk. Úgy néz ki, hogy egy évtizedes korszak lezárult (nagy valószínűség szerint nem vállal munkát külföldön), s így a jövőben nem lesznek ilyen temporális megkötöttségeink.

Itt hívom fel testvérek figyelmét, hogy Egyházunk törvényei szerint lezárult egy hatéves ciklus, így **2018-ban gyülekezeti és országos tisztségviselői választások** lesznek! Ezekről időben értesítjük a Testvéreket!

Egyéb munkaágak

Mindenekelőtt rendszeresen szolgáló kántorunk (Dr. Nagy Erzsébet) munkáját kell kiemelnem, s megköszönnöm, aki vasárnapról vasárnapra, szebbnél szebb előjátékokkal – igen gyakran kamarazenei

támogatottsággal – szolgál hűségesen. Nem minden gyülekezet büszkélkedhet ilyen zenei szinten szolgáló *liturgus szolgálóval!* Őt is, s az időnként hozzá csatlakozó kamarazenészeket (Dr. Gombos Erzsébet fuvola, ill. Franko Dóra hegedű+ének, Franko Betta cselló+ének és ritkábban ugyan, de Franko Mátyás Krisztián fuvola+hegedű) **hallgassuk figyelemmel, a szent zene** (musica sacra) **kerete a liturgiának** (ami a lelkész köszöntésével: „Erős vár a mi Istenünk!” kezdődik) **segít fel-, s kiememelni a lelkiünket a hétköznapi ritmusból!** Ezt a szolgálatot a beszélgetés zavarja... Gondoljunk arra, hogy sok testvérünk fájdalommal a szívében érkezik, s megnyugvást keresnek lelküknek a liturgus zene segítségével is!

Köszönet tehát minden zenélő szolgatársamnak, és külön köszönet gyülekezetünk Kántorának, aki nemcsak az istentiszteleti, illetve egyéb gyülekezeti alkalmak zenei szolgálatának folytonosságát biztosítja, de *koordinálja évenkénti két alkalommal* (Virágvasárnap, Advent) az egyházzenei áhítatokat is. **Aki zenél(t) vagy tanult zenét, az tudja, hogy mennyi előkészület, gyakorlás van egy-egy zenedarab mögött...**

Más...

Testvérgyülekezeti (finnországi, luxemburgi) kapcsolatainkat idén – levelezési szinten (e-mailek) – ápoltam. Az elmúlt esztendőkhöz hasonlóan idén is ruhasegély-akciót szerveztünk, melynek keretében idén 1,4 tonna használt ruhaneműt, gyerekjátékot osztottunk szét természetesen nem csak evangélikusoknak. Mivel ennek a szolgálati ágának az eredményessége csökkent, ezért a luxemburgi igazgató lelkésszel Karl Georg Marhofferrel egyeztetve a 2018-as esztendőben lesz az utolsó(!) ilyen alkalom – valószínűsíthetően – szeptember-októberben.

A 2017-es esztendő a Reformáció 500éves jubileumának a jegyében telt el, a különböző egyházi szintű ünnepségeink média-visszhangja néhány „rejtőzködő” evangélikus hívünket elért ugyan –, de átöröklő létszámbeli gyarapodást sajnos nem könyvelhettünk el ennek az esztendőnek a végén. **Ez azonban nem törte meg hitünket abban, hogy nekünk evangélikusoknak van jövőnk úgy globális, mint lokális szinten.** Ennek egyik szép hitbéli pecsétje a márciusban, Szarka István esperes urunk által beszentelt keresztelező-kútunk, melyet Dr. Roszik Péter, Roszik Dóra és Bánfi Brigitta testvéreink adományoztak gyülekezetünknek.

Itt jelentem, hogy Jakus Sándor adományának köszönhetően szépen halad a bibliaórák szoba feletti padláster szigetelése, az eredeti terveknek megfelelő beépítése. Ezt remélhetőleg 2018 Nyarára befejezzük, s így nyerünk egy eddig nagyon hiányzó, tárolásra alkalmas pormentes padlásteret.

Reprezentáció

Olyan területe ez a lelkeszi szolgálatnak, ami egyre inkább erősödik nemcsak a honi evangélikusságunk, de a testvér-egyházak hitéletében is.

Számos társadalmi eseményre (pl. ökumenikus kenyéráldás, szentelések) hívtak meg az elmúlt esztendőben is, ahol képviseltem evangélikus egyházunkat, gyülekezetünket. Sokszor örültem lutheránus öseink dogmatikai éleslátásának, amivel megfogalmazták Hitvallási Iratainkat – Ágostai/azaz Augsburg-i Hitvallású evangélikusok vagyunk, a református testvéreink a Helvét Hitvallásúak...) –, mert mi evangélikusok, ami élettelen, azt beszentalhetjük, de az embert nem, az ember nem “beszentelhető” csak avatható/ordinálható.

Többször kértek fel előadásokra, néhány vendég-szolgálatom is volt.

Gyülekezetünk lelkeségét és információáramlását segítő kiadványunkat örömmel szerkesztem, mely gyakorlatilag havi rendszerességgel jelenik meg (2017-es évben 10 alkalommal jelentünk meg – voltak összevont számok is) Az alapításának 25. évfordulóját ünneplő “Lutherrózsá” idén szeptembertől színes nyomtatásban jelenhet (S.D.G.!) meg, melyet a testvérek – így tapasztalom – szívesebben vesznek kézbe (hála Istennek ajándékozzák el/tovább?), mert az eredetileg fekete-fehér nyomtatásban havonta 60-70 példány is elég volt, most 30-40 példánnyal többet kell kinyomtatnom.

Titkos expedíálási listánkban jelenleg 197 emailcímmre küldöm el *.pdf-formátumban 8-12 oldalas hírlevél-újságunkat, melyekre gyakran kapok inspiráló visszajelzéseket –, melyeket ezúton is köszönök.

Az újság-írás/szerkesztés elég időigényes foglalatosság, de azt vettem észre, hogy a gyülekezeten belüli információ-áramlásnak ezidőtájt még mindig a leghatásosabb és legkedveltebb, gyülekezet egészét leginkább lefedő módja. Mindenki szívesen kézbeveszi, lapozgatja, olvasgatja, ezért inkább erre szánom az energiámat, mint a kevesebb ill. kisebb eredményt hozó gyülekezeti honlap folyamatos karbantartására. Ezért honlapunkat – többnyire időhiány miatt – ritkábban, csak a szükséges mértékben frissítem. Vasárnapi prédikációimat – sikeres hangfelvétel esetén – igyekszem gyorsan felmásolni (Ebben mostanság sajnos jelentős elmaradásom van – türelmét a Testvéreknek köszönöm(!) –, de remélhetőleg az új esztendőben a régi rendszerességgel folytathatom ezt a munkámat is, hogy interneten újra-meghallgathatóak legyenek a prédikációk. (Határon túli visszajelzéseket, biztatást is kaptam, igyekszem az elvárásokat betölteni.)

Anyagiak

Gyülekezetünk Vezetősége nevében is mindenki áldozatkész támogatását köszönöm! Működőképességünket korlátozó anyagi nehézségünk nem volt, sőt nagylelkű adományokkal segítették gyülekezetünket többen is, Istennek legyen

hála, s az Adományozóknak nagy-nagy köszönet érte!

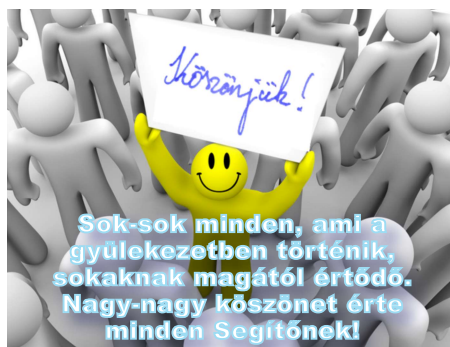
Legkisebb rálátásom az anyagiakra van, csak azt tudom/tudjuk Felügyelőasszonyunkkal és a Presbitérimmel egyetemben, hogy igen nagy köszönetet kell mondanunk Szélesné Szabó Teodóra pénztárosunknak, aki számos, határidővel terhelt pénzügyi-adminisztrációs feladatot old meg példás buzgalommal, kitartással (az ÚRIsten áldja meg gazdagon ezért is!) hétről-hétre, hónapról-hónapra – úgy közegházunk által elvárt online-, mint hagyományos papír-alapon is!

Köszönöm minden Testvéremnek elvégzett munkában, anyagiakban megmutatkozó egészséves támogatását! Isten áldása kísérje mindenki felajánlását! Köszönöm azokat a (szeretet)visszajelzéseket, melyek erősítik gyülekezeti szolgálatomat/szolgálatunkat.

Végül, de nem utolsó sorban, **szeretném megköszönni Feleségem mindennemű támogatását**, amivel a szolgálatomat, mint *papfeleség* lassan 30 éve hűségesen segítette és segíti, s mint gyülekezetünk “hivatalosan” is önkéntes kántora több mint 42 éve ül az orgona mögött, 1977. április 2. óta pedig, mint okleveles kántor szolgál közöttünk.

Tisztelettel kérem 2017. évi lelkeszi jelentésem elfogadását!
“Erős vár a mi Istenünk!”

Franko Mátyás ev. lelkész – Tata

Támogatás
Evangélikus Egyházközség Tata
számlaszáma:
63200119-14926282
Egyházfentartói járulékat,
adományait itt is tudjuk fogadni.
Támogatását köszönjük!

Olvasd, linkeld!
Vidd el az otthonmaradtaknak!
Itt olvashatóak a korábbiak:
http://tata.lutheran.hu/ujzag_hirlevelek.htm

Amikor pedig te böjtölsz, kend meg a fejedet, és mosd meg az arcodat, hogy böjtölésedet ne az emberek lássák, hanem Atyád, aki rejtve van; és Atyád, aki látja, ami titokban történik, megfizet neked. Mt 6,17-18

Mindjárt „böjtben vagyunk”... Erdekes módon, a nagy keresztyén egyházakban a 20. században ellaposodott a böjt általános gyakorlata és számos „engedmény” is napvilágot látott. A JóIsten „humora/figyelmeztetése?” is egyben, hogy az utóbbi egy-két évtizedben nemcsak a nyugati orvostudomány fedezte fel újra a böjtöt, de az egyre népszerűbb lett „gyakorlatként” a nem-vallásos-, vagy éppen a vallásos érzelmet kereső ezoterikus mozgalmakban is.

Ennek két ismert oka van: egyrészt a testet és a lelket elválasztották egymástól, ezáltal a böjtölés tisztán szellemi vagy testi beállítottsággá vált: a) elégséges, ha lelkem odafigyel, a testem megtarthatja szabadságát evésben, ivásban b) lényeges a teljesítmény, az élvezetekről való lemondás. A csak testi böjtöléssel együtt viszont eltűnt a böjt „szelleme”, azaz a böjt iránti érzék is, s ha ez nincs meg a böjtölésben, akkor az pusztá kalóriamegvonássá silányul...

Jóléti társadalmainkban egyre többen böjtölnek, mert jellemző ránk a túltápláltságból adódó elhízás. Egyesek erre szintén túlzott reakcióval reagálva agyonkoplalják magukat, és futnak az utólérhetetlen topmodellek még inkább utólérhetetlen darázsderék-ideálja után.

A böjt azonban másról szól. *A böjt Isten jelenlétébe helyez.* Megóv minket attól, hogy gyors pótkielégülésekkel eltakarjuk lelkünk inségét, és ezáltal nyitva hagyja bennünk azt a sebet, azt az inséget, amelyet egyedül Isten gyógyíthat meg. A böjt kiváló lehetőség a bűnök és a szenvedélyek elleni harcban is, amelyben a cél a szív tisztasága. Pusztán a böjt által nem kényszeríthetünk ki semmit. *Az a böjt, amely azonban az imádságot támogatja, mégis eléri célját, mert irtalomból, alázatból és szeretetből fakad.*

A böjt igazi célja, hogy felébredjen bennünk az Isten-, és az ember-szeretet, hiszen csak így lehetséges, hogy jó irányba változzék a világ, benne saját életünk és másoké is. Böjtünk ugyanakkor imádás is, melyben önmagunkról elfelejtkezve Istent akarjuk szeretni, hogy Benne megújulva ‘emberebbek’ lehessünk.

A böjtöt nem lehet rögtön perfektül végezni, azt is tanulni kell! Aki a tanulás idejét meg akarja spórolni, az bizonyosan oda jut el böjtölése során, ahová eljuthatna. Aki azonban mer *alázatos* lenni, az könnyebben maga mögé veti a böjt külsőséges, öncélú, teljesítmény-jellegéből fakadó kísértéseket... s beteljesedik rajta a csoda: a lemondás is ünnepé válik.

Áldáskívánás finnországi evangélikus testvéreinktől..

Decemberben, lapzártá után elkezdett Joensuu-Pielisensuu-i testvérgyülekezetünk elnökségének karácsonyi üdvözlőkártyája. A jókívánságokat karácsonykor már szóban átadtam a Gyülekezetnek, de most így, nyomtatásban is tolmácsoljuk. (Az áldáskívánásban nem kell korlátozni magunkat, abban bátran lehetünk túlsordulók is!)

Jouluevankeliumi

Rauhallista Joulua

ja

Hysää Jutta Jutta

Proke Wénachta

miel

en zesegetes mees

Jak!

Viele Grüße,
Timo Reinik
Timo-Juha Anttonen

(Lapzártá után...)

Szokol Antalné Marika számvéviszekt elnök vezetésével megtartottuk a 2017-es esztendő pénzügyi ellenőrzését. Mindenki munkáját köszönjük!

Új világosság jelenék

(Evangélikus Énekeskönyv258.)

Hetvened vasárnapjának központi fogalma az Isten szava, az Ige. Istennek erről a kegyelmi eszköztől szól a vasárnap hetének éneke is, melynek rövid történetét a következőkben vázoljuk fel.

Énekünk szövegének forrásaként énekeskönyvünk az 1600 körül keletkezett Batthyány-kódexet jelöli meg, de emellett nem elhanyagolható, hogy szinte az összes jelentős protestáns graduálban (Ráday-, Spáczay-, Csurgói-, Óvári- és Öreg graduál) az első oldalon szerepelt. A neves evangélikus egyházzeneész, Trajtler Gábor így fogalmazott: „A magyar reformációnak valamiféle himnusza lehetett, azért került első énekként a kötetek elejére.” Forrása „Novum sydus emicuit, error vetus conticuit” kezdetű középkori latin himnusz, melyet még a reformáció első évtizedeiben fordítottak magyarra, s mely eredetileg Árpád-házi Szent Erzsébetről szólt.

Huszár Gál énekeskönyvének tanúsága szerint énekünk középkorból származó díszes himnusz dallamához a 16. században több reggeli énekszöveget is kapcsoltak, többek között – mint énekeskönyvünk is írja – Aurelius Prudentius (348-405?) „Lux ecce surgit aurea” kezdetű himnusát. A 17. századi graduálokban már ehhez a szöveghez tartozott. Jelenlegi dallama az eredeti himnusz dallam leegyszerűsödött változata, melynek forrása az 1744-es Kolozsvári énekeskönyv. Érdeklőség, hogy az 1778-as „öreg” debreceni református énekeskönyv „Jézus édes emlékezet” (EÉ 360) kezdetű énekünk dallamához kapcsolta.

Énekünk a graduálok virágkora után 150 évvel valamint a 19. századi újító törekvések idejére kikopott a használatból. Csak a Dunántúli énekeskönyv 1955-ös, bővített kiadásában került elő újra.

Ma használatos énekeskönyvünk szerkesztésekor az 'Egyház, reformáció' fejezetbe sorolták az eredetileg adventi mondanivalójú éneket, mert mint Csomasz Tóth Kálmán írja: „Lehetetlen arra nem gondolnunk, hogy a régiek a szöveg kezdetének értelmét összekapcsolták a reformációban felgyulladt új világossággal.”

Pákozdi Csaba

a Tatai Ref. Gim. 11. A – ev. hit. tanulója

„Hittel és nevetéssel
még a fájdalom is
enyhül...”

Foci

Barátságos labdarúgó mérkőzésre érkezik meghívás a Vatikánba. A helyszín Jeruzsálem, résztvevők a bíborosok és a rabbik válogatottja. Hosszas tanakodás után a pápa rábólint.

A győzelem reményében Ronaldoból „gyorsított eljárással” egy hét alatt bíboros lesz. A pápa izgatottan hallgatja a helyszíni közvetítést, de nagy meglepetésére a végeredmény 12-1 – a rabbik javára. Szemrehányóan fordul tanácsosaihoz: „Mi történt, hát Ronaldo bíboros nem játszott jól?”

„De... nagyon jól játszott, sőt, kiemelkedő teljesítményt nyújtott, de Kahn, Zidane, Messi és Neymar rabbikkal szemben nem lehetett győzni...”

Adakozás

A falusi lelkész így kezdi az istentiszteletet: Kedves híveim! Van egy jó és egy rossz hírem! A jó hír az, hogy van elég pénzünk arra, hogy felújítsuk templomunkat! A rossz hír az, hogy ez a pénz egyelőre még a ti zsebetekben van!

Kedves Testvéreim!

Lutherórszánk 2018-as első száma Lhatvanad vasárnapjára jelent meg, azaz „bőjtelő”-ben vagyunk, s már csak egy vasárnap (ötvened), s a böjti időszak köszönt ránk... repül az idő!

Mindenekelőtt köszönjük a segítséget, amit advent-vég/karácsony-vízkereszt-i időszak programjainál ill. az ökumenikus imahét alkalmában nyújtottak a Testvérek. Annak ellenére, hogy nincsenek konkrét felelősök egy célfeladatra (pl. szeretetvendégség házi-asszonya/főszervezője) az együttműködés, önszerveződés példás rendben történik. Ez örömmel tölthet el minket!

Szeretném felhívni Mindenki figyelmét, hogy egyházunk törvényei értelmében hatévenként tisztújító választásokat kell tartanunk. Ezzel kapcsolatos tennivalókat elkezdtük, kísérvük figyelemmel a fejleményeket, melynek eredményeként (ez Egyházunk elvárása, hogy azután a felsőbb szinteken történő választások is zavartalanul megtörténhessenek!) megújult/megújított presbitériumot és egyházközségi vezetőséget legkésőbb Nagycsütörtökön (március 29.) tisztébe kell iktatnunk.

Nikodémus Akadémiánkat február elsejével elkezdtük, szórólapon/Lutherórszánkban meghirdetett alkalmakra jöjjünk, s hívogassunk másokat is!

Testvéri-, lelkipásztori szeretettel gondolva
Mindenkire, kívánok lelki felismerésekben is gazdag böjti időszakot!
„Erős vár mi Istenünk!”

János Kálmán